

postao toliko nervozan da gotovo nije trenuo čitave noći. Mama godinama tako reči ne spava.

— Hasinta, donesi odmah desert! Mladi gospodin se žuri. Zakasniće na utakmicu.

Hasinta priča kroz kuhinjski prozor sa služavkom sa prvog sprata, koja je iz jednog sela iz iste oblasti.

— Manuel želi da otvori radnju. Napustiće službu krajem ovog meseca.

Manuel je verenik moje sestre Lole.

— Kćeri, šta kažeš? Vrlo je rizično uraditi tako nešto u ovakvim vremenima. Plata, velika ili mala, uvek je siguran prihod.

Lola se ispravi na svojoj stolici.

— Ali vi dobro znate da on bedno zarađuje; sa njegovom platom nikad se ne bismo mogli venčati.

— Sa mnogo manjom tvoj otac i ja smo se venčali i lepo smo živeli.

Moj brat ima puna usta. Po izlasku iz kuće otići će do autobuske stanice i autobus će ga ostaviti dosta daleko od fudbalskog igrališta, a do početka utakmice ima samo pola sata. Njemu Manuel nije antipatičan, ali ništa više. Nosi naočare i čita knjige u kojima piše kako se uspeva u životu.

Hoakin briše usta salvetom i ustaje stresajući mrvice s pantalona. Zatim kaže:

— Lola je u pravu. Zašto ne odete danas u bioskop? Na ovoj hladnoći baš bi bilo prijatno otići u bioskop. Valjda nećete čitav život da provedete između četiri zida?

Mami se pojавila tuga na licu; u jednom trenutku uplašio sam se da će zaplakati.

— Zar se ne sećate koji je danas dan? Pre tačno pet godina vaš siroti brat...

Oči su joj zasuzile, ali se dobro savladaju. Tata ne skida pogled sa svojih noktiju. Lola se nervozno igra viljuškom. Hoakin se uzbiljio...

— Izvini, mama. Nisam se setio... Već pet godina. Kako je vreme brzo proteklo!

Mama uzdiše:

— Jadno moje dete!

Hoakin joj prilazi i ljubi je u čelo. Lola ustaje i stavlja ruku na mamino rame.

— Hajde, nemoj da se rastužuješ. I sama si rekla da je prošlo već pet godina.

U kuhinji Hasinta pevuši jednu popularnu pesmu koja se čuje na radiju čiji zvuci dopiru iz dvorišta. Tata ne skida pogled sa svojih noktiju.

S španskog preveo:
Radivoje Konstantinović

Luis Romero (1916). Istaknuti pričevanje i romanopisac, dobitnik Hobelove nagrade 1951. godine za roman Dolap (La noia) Autor vrlo zapažene zbirke priča Te senke iz onog sveta (Esas sombras del trasmundo, 1957.) —

božja kazna

alvaro de laiglesia

Upravo otvorih oči.

A kad videh pred sobom prisne obrise dveju stolica i stola, počeh da skačem od radoći.

Skakao sam kao lud, sve dok se nisam umorio i zadihao.

Sad me obuzima napad smeha za koji ne znam dokle će me držati.

I požurujem da kažem da nisam poludeo iako na prvi pogled može tako izgledati. Shvatam da bi se neko iznenadio kad bi video moje preterane reakcije pred tako trivijalnim činjenicama kao što su otvaranje očiju i opažanje tako običnog nameštaja. Ali, ako bih nekom objasnio uzroke svoje reakcije, prestao bi da se iznenađuje da bi pristupio činu padanja u nesvest.

Jer pre nego što sam otvorio oči, ja ih nisam bio zatvorio iz kaprica, niti zato što sam zaspao. Nisam ih sklopio ni svojom voljom.

Sigurno mi ih je sklopila neka pobožna duša, jer sam bio umro.

Tako, kao što čujete: umro. Potpuno umro.

Ne mogu tačno da odredim koliko sam vremena bio utopljen u to stanje smrtnе nesveste, jer sam upravo oživeo i još nikoga nisam sreو koga bih to pitao. Isto tako se i ne žurim da to ispitam. Važno je da sam se vratio s drugog sveta i da sam ponovo u ovom, medu živima.

Upravo me radost što sam se vratio nagoni da skačem i da se smerjem. Jer ništa ne pruža toliko zadovoljstvo kao dokaz da činjenice potvrđuju naše teorije. A ja sam u toku celog svog prethodnog života čvrsto verovao u reinkarnaciju. Moja velika pronicljivost uvek je odbacivala religiozna tumačenja koja pokušavaju da nas obaveste što će nam se dogoditi postmortem.

— Ako nastaviš tako da govorиш, govorili su mi proroci koji su me čuli, Bog će te kazniti.

Lepu šalu bi doživeli oni koji su pokušavali da me uplaše tom hipotečnom kaznom da su mogli utvrditi ono u šta sam ja bio siguran! Jer uvek sam verovao da je smrt samo stanje između dve inkaranacije i nisam se prevario.

Dokaz za to je što sam ponovo ovde, posle prolaska kroz tu fazu fizičke transformacije!

Moje telo je sad različito, ali isti je moj životni dah koji duša i dalje sledi. I nikakav bradati bog me nije mogao kazniti što sam mu se smejavao. Ni što sam pogodio što se stvarno događa posle smrti.

Šta će mi sad reći svi praznoverni i sve bogomoljke koje su se sablažnjavale kad su čule moje šale o njihovim andelima i davolima? Evo me po drugi put, od krvi i mesa, na istoj planeti na kojoj sam pre nekog vremena prestao da postojim u svom ranijem telesnom obličju. A ni u jednom trenutku nisam video — ni pre prelaska, ni u toku prelaska, ni posle prelaska — ruku nekakvog boga koja bi se bacila na mene da bi me kaznila zato što sam je poricao i rugao joj se.

Ponovo sam se rodio s istim duhom koji sam imao, ali ovog puta ču živeti s više ponosa nego ranije, s više sigurnosti u same sebe zato što sam dokazao da sam bio u pravu. Još ne znam kakav ē fizički vid imati u ovoj novoj inkarnaciji; ali sudeći po ponosu koji osećam, postaću lepši i jači nego u svom prošlom razdoblju medu živima. Po onome što vidim, zadesilo me je da oživim u kući sličnoj onoj koju sam napustio kad sam umro. Stolice i sto koje posmatraju moje oči u ovom trenutku gotovo su istovetni onima u kuhinji mog ranijeg stana. Naprotiv, prostorija mi se čini veoma velikom. Bez sumnje, to mora biti optički efekat sasvim normalan za detinjstvo: kad smo mali, sve stvari koje vidimo čine nam se mnogo većima. A ja sam najverovatnije još vrlo mali, jer sam se tek rodio.

Kad odrastem u ovom novom životu sasvim je sigurno da će postati mnogo važnija ličnost nego u starom, jer sam od svog rođenja mentalno potpuno zreo.

Zar to nije definitivan dokaz da je bog mit za nerazvijene mozgove? Da stvarno postoji, ne bih ponovo bio na svetu preobilno obdarjen rano sazrelim talentom: podnosio bih jednu od onih večnih muka o kojima propovedaju popovi zato što sam se šegačio s tim Svermogućim Bradonjom.

Kako je to smešno! Kad pomislim na sve one praznoverne koji veruju u tu papazjaniju, dođe mi da prsnem u grohotan i beskrajan smeh. Veoma zadovoljan što započinjem novo životno razdoblje, kažem sebi:

»Ponovo si tu, kao što si i predvideo svojom intelektualnom pronicljivošću jer si pogodio uverenje da se ništa ne gubi: samo se transformiše. Ponovo si tu, valjano otvorenih očiju, dok posmatraš okolni svet koji ti se čini prisnim.«

I vrlo zadovoljan, pogledom prelazim preko svega što me okružuje: stolice, sto... Na prostoriji postoji i velik prozor koji pažljivo ispitujem. I jedna vrata.

Kad okrenuh oči k vratima, vidim da se njihova kvaka pokreće i vrata počinju da se otvaraju. Otvor se malo-pomalo proširuje. A kad je otvor postao dovoljan da prolazak ljudskog stvorenja, kroz njega ulazi neka žena. Debela je, ogromna i prosta. Liči na kuvaricu, ali pomicajući da je možda moja dadilja. Sećam se da su u prethodnom životu moji tadašnji roditelji takođe pogodili neku ženitnu da me neguje. Zbog toga zaključujem da to nije kuvarica, kao što izgleda, nego moja dadilja. Nepokretan sam, radoznao je posmatram.

Moja intelektualna pronicljivost mi predskazuje da će se uputiti ka meni da bi me mazila. To obično čine sve dadilje. I čekam, smešeći se da se te radnje izvedu, nadmoćan što sam ih predvideo pre nego što su izvedene.

Ženitina se zaista kreće ka mestu koje zauzimam u prostoriji. Ali kad me je ugledala, umesto predviđenih nežnosti, na njenom licu se ocrtava grimasa nezadovoljstva.

— Kakav kuhinjski gad! — uzvikuje posmatrajući me s odvratnošću. Još jedna bubašava!

Tako sam zbumen dok to čujem da ostajem miran i ponižen dok kuvarica diže iznad mene svoju džinovsku nogu. Tada reagujem, trčim svim svojim nogama da bih pobegao u neku pukotinu u podu. Ali je već suviše kasno: ogromni don cipele pada na moje telo i počinje da ga mrvi...

S španskog preveo:
Duško Vrtunski

Alvaro de Laiglesia (Alvaro de Laiglesia, 1922).

Pričevanje, direktor humorističkog nedeljnog Prepelica (La Codorniz). Autor desetak zbirki priča: Zabranjeno plakanje (Se prohíbe llorar). Samo budale umiru (Solo se mueren los tontos). Kokoš koja nosi olovna jaja (La gallina de los huevos de plomo).

otkup

medardo fraile

Hose Luisu Kastiljo Pučeu, koji mi je pozajmio ličnosti

Huanu su odneli na groblje. Na pogrebu je bilo dosta starijih ljudi Fraskitovih godina, Huanin dever, nećaci i tri-četiri žene. Huan i Fraskito bili su vrlo poznati. Prvo zato što su, iako siromašni, bili daleki rođaci don Roke, najbogatijeg čoveka u selu. Drugo, jer su otprikljike pre četiri godine bili pokrađeni. Don Roke im je posle svoje smrti bio ostavio u susednom selu jedan vinograd. Kako nisu imali dece, oni su ga prodali. A kada su se nakon prodaje vraćali kući, u vozu su im ukrali sav novac. Ukrali su im mirnu starost i putovanje u Valensiju da Hauna namesti zube. Policija nije ništa pronašla. Pre su Huan i Fraskita zvali »don Rokeovi«, a sada, kad bi ih neko spomenuo, »oni što su ih pokrali«.